

Fit für die Schule

Fit für die Schule
Was kleine Kinder von
ihren Eltern brauchen

Erziehungsberatung
Erziehungsdirektion des Kantons Bern
Sulgeneckstrasse 70
3005 Bern

Telefon 031 633 85 11
www.erz.be.ch/fit-fuer-die-schule

Dragi roditelji

Da li Vaše dijete ima između dvjje i šest godina i da li se ponekad zapitate kako mu razviti znatiželju i pripremiti ga za dječij vrtić i školu?

Škola je veoma važna i podsticajna razvojna institucija za svu djecu u našem društvu. Svako dijete ima pravo, ali i obavezu da pohađa školu. Organizirano učenje u grupi pada lakše onoj djeci koja se ranije priprema za to.

Vi kao roditelji imate veliki utjecaj na Vaše dijete i već sada možete učiniti mnogo toga! Na osnovu naših iskustava i spoznaja u radu kao dječiji psiholozi mi Vam savjetujemo sljedeće:

Djeci treba:

Osjećaj sigurnosti

Odnosi ispunjeni ljubavlju i toplinom unutar obitelji;

Iskustva

podsticajna iskustva i svakodnevni zadaci koji im omogućuju aktivno učešće, te pružaju priliku da se dokažu.

Odnosi

socijalno okruženje s drugom djecom i odraslim osobama koje im omogućuje da razvijaju osjećaj samopouzdanja, kao i obzir prema drugima.

Djeci treba govor

Govor otvara put ka učenju i drugima. On se uči od najranije dobi u okviru obitelji. Kroz govor djeca oblikuju svoje međuljudske odnose. Ona uče kako se razgovara sa drugom djecom i sa odraslim osobama. Djeca saznaju kako mogu riješiti konflikt putem jezika.

Sposobnost govora se stječe i mora biti kultivirana. Djeca vole govorne igre. Ona isprobavaju zvukove, izmišljaju smješne riječi sa besmislenim slogovima, oprobavaju značenja ili "psuju" da bi testirali njihov učinak na odrasle.

Roditelji vode i prate svoju djecu govorom. Djeca uče slušati, osluškivati i poslušati. Pravila zajedničkog života se definiraju kroz govor. Nije dovoljno reći nešto, već ono rečeno mora biti i shvaćeno. Ono što je rečeno, važi.

Govor je dar koji će pratiti djecu na cijelom životnom putu.

Stjecanje i kultiviranje govora

Govor

Govorite što više s vašim djetetom, i kada je ono još malo i samo još ne može govoriti. Dijete razumije već mnogo. Mala djeca oponašaju govornu melodiju, i odgovaraju na svoj specifični način. Tako nastaju prve forme razgovora. U razgovoru nije najvažnije prenijeti konkretnu informaciju.

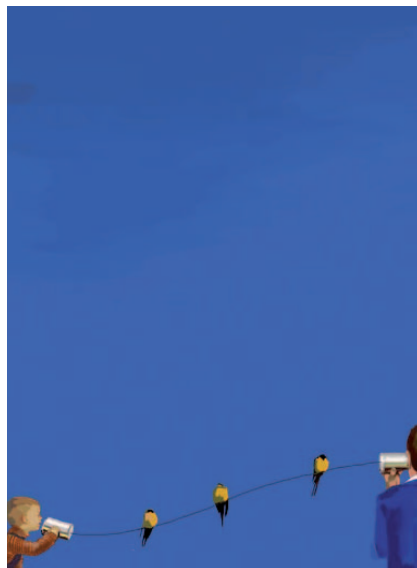
Obratite pažnju na to da govorite mirno i jasno s Vašim djetetom; izbjegavajte psovke i pogrdne riječi. Govorenje ne može se učiti pred televizorom. Previše televizije i kompjuterskih aktivnosti štetno je za učenje govora.

Slušanje

Slušajte pažljivo kada Vaše dijete govori. Uzmite si vremena da ga saslušate. Kada djetetu nešto objašnjavate, provjerite da li Vas je dobro saslušalo i shvatilo.

Pričanje

Vi budite interes djeteta za jezik kada mu pričate priče, s njim gledate slikovnice, pjevate pjesme ili recitate stihove. Na taj način kultivate djetetov odnos prema govoru.

Izvršavanje zadataka, odlaganje potreba

Stvaranje dobrih navika:

U obiteljskoj svakodnevici postoje mnoge stvari koje su neizbježne. Neke od njih čak bez diskusije: pranje ruku prije jela, adekvatno odijevanje za kretanje izvan kuće, prekidanje vesele igre radi priprema za spavanje i slično.

Pomoć:

Dodijelite djetetu već rano male zadatke koje će na početku izvršavati uz Vašu pomoć. Pri tom mu treba podrška i pohvalne riječi. Postepeno dijete preuzima svu odgovornost i samo rješava zadatak: Pripremanje stola za večeru, pospremanje sobe, male usluge itd.

Čekanje:

Postoji samo mali broj dječijih potreba koje moraju biti trenutno zadovoljene. Svi moraju naučiti kako se čeka, da se sasluša dok drugi govori, da se počne sa jelom tek kada su svi za stolom, da se televizija gleda prema nekom programu. Dijete sve to mora naučiti, usprkos otporu kojeg pokazuje na početku.

Ulaganje napora:

Učenje je često naporno, put je dug i težak. Mnoge stvari se moraju privesti kraju da bi imale neku korist. Podržavajte dijete u tome. Ponekad ga pustite da samo stisne zube i privede nešto kraju. Upornost je iskustvo od neprocjenjive važnosti.

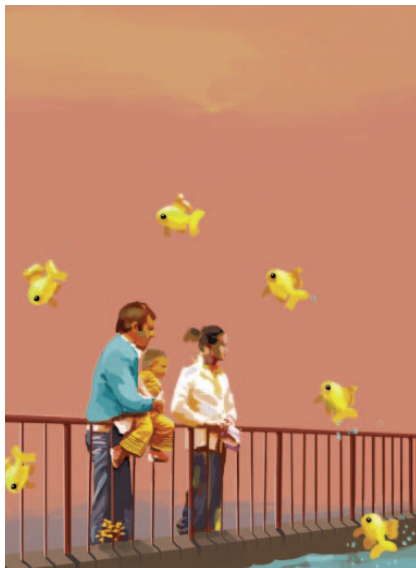
Podržavaj, ali i zabrani!

Reći "Ne"

Pokažite djetetu da postoje granice. Time mu pružate osjećaj sigurnosti, orijentacije i stabilnosti. Djeci trebaju pravila koja definiraju društveni suživot. Reći „ne” ne škodi, već, naprotiv, jedan je od dokaza roditeljske ljubavi. Sve djetetove želje ne mogu uvijek biti ispunjene. Nemojte popustiti djetetu, čak ni kad se dere i baca po podu robne kuće. Kasnije će mu biti lakše, jer je rano naučilo odreći se nečega i prevazići razočaranja.

Kako da kažem djetetu?

Često nije dovoljno da se nešto naprosto kaže. Vodite dijete jasnim i razumljivim izjavama i radnjama, da bi prihvatilo i preuzelo pravila. Spustite se i govorite mu na njegovoj razini očiju kada ga upućujete ili kada mu nešto zabranjujete izgovarajući riječ "Ne" mirnim tonom. Možete dijete i dodirnuti kad govorite s njim. Na taj način još bolje shvaća da se radi zaista o njemu i da ste Vi ozbiljni u onome što želite od njega. Batine i prijetnje – kao na primjer uskraćivanje roditeljske ljubavi – ugrožavaju odnos između djeteta i roditelja i nisu na mjestu.

Vjerujete u Vašu djecu! Vjera i povjerenje izgrađuju hrabrost!

Djeca uče kroz vlastita iskustva. Pri tome im trebaju povjerenje roditelja kao i prilike da isprobaju nove stvari i naprave greške. Pretjerana strašljivost čini ih nesigurnim i lišava ih samouvjerenosti. Svako dijete ima po prirodi različita polja aktivnosti pri kojima se dobro osjeća i vlada situacijom.

Sudjelovanje, igranje i odmaranje

- Stvorite odgovarajuće i potrebno okruženje za aktivnosti i igranje: prostor bez prepreka i opasnosti; spriječite namjerno uništavanje i uzajamno maltretiranje.
- Vaše dijete je kreativno. Ono isprobava i otkriva: Nemojte se miješati u igru djece, osim ako ona prekorače granice ili to od Vas izričito zatraže.
- Ponekad je djeci dosadno. Ponekad ostavite dijete da se dosađuje. Nemojte ga neprekidno animirati.
- Svako dijete mora imati vremena da se poigra samo sa sobom da bi se odmorilo, bez sestre ili brata. Ne mora biti u stalnoj akciji, već mora dobiti priliku da se ponekad smiri.
- Posvetite se djeci i njihovoj igri svjesno jednom u roku od pola dana kada se igraju. Više nije potrebno. U ostalom vremenu možete uključiti djecu u Vaše djelatnosti i obaveze: Usisivanje, kuhanje, kupovanje itd. Dijete se usmjerava prema Vama, a ne obratno!

Igra u grupi djece

Ja i Ti

Igranje s drugom djecom je veoma važno za zdravu socijalizaciju. U redovnoj igri s vršnjacima dijete oprobava svoje djelovanje na druge. Ono vježba obraćanje drugom, postavljanje u tuđu situaciju, te suzdržavanje. Čak i mala djeca mogu razviti svoja prva prijateljstva.

Bijes, razočaranje i pomirivanje

U zajedničkoj igri ponekad se javljaju sukobi interesa. Mala djeca često ne vide drugog puta osim vlastitoga, te se brzo obeshrabrena, bespomoćna ili bijesna. Najčešće se djeca sama pomire i brzo nastavljaju svoju igru. Vaše prisustvo pruža djetetu sigurnost, podršku, utjehu i ohrabrenje. Na taj način ono može prevazići svoje nevolje.

Jednom Ja, a jednom Ti

Djeca međusobno uče kako je biti jednom jači, a jednom slabiji. Jedan put neko dijete vodi i diktira, drugi put isto dijete se mora podrediti. Uspjesi i neuspjesi u grupi djece se smjenjuju. Vaše dijete mora naučiti i kako da se ispriča kad je nešto skrivilo.

Vaše dijete doživljava različite ljude i situacije. Pokažite mu da se može igrati s mnogima i mnoge respektirati.

Odrasli su uzor

Biti roditelj znači uzorno se ponašati, govoriti ili živjeti. Vaše dijete Vas sve vrijeme pažljivo prati. Ono Vas sluša i oponaša sve što može oponašati. Na taj način djeca uče tokom prvih godina života najviše onoga što će im trebati cijeli život. Ona žive prema onome što im pokazuju najbliže i najdraže osobe u okolini.

Ona uče, na primjer, kako se ljudi pozdravljaju ujutro poslije buđenja, ili kako si žele laku noć pred spavanje. Ona uče kako se ljudi zajedno vesele, kako se posvađaju i opet pomire. Kada čovjek je veseo, a kada je tužan. Djeca uče što znači humor, a što ozbiljnost. Ona uče što valja napraviti s teškim i dobrim osjećajima, i kako čovjek može biti sretan. Dobri uzori djeci omogućuju osjećaj sigurnosti i samopouzdanja.

Uživajte u kratkom vremenu kada Vaša djeca ima toliko izraženu potrebu za Vama i kada mogu naučiti toliko stvari od Vas.

Želimo Vam mnoge radosne trenutke s Vašom djecom.

Vaša savjetovališta za odgoj u kantonu Bern

www.erp.be.ch/fit-fuer-die-schule

